

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	พัฒนาการการปรับตัวทางการเมืองของกลุ่มอำนาจท้องถิ่น ภายหลังการผนวกดินแดนของสยาม (พ.ศ. 2442-2547): กรณีศึกษาตระกูล ณ เชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวเบญจวรรณ บุญโทแสง
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชนเศรษฐ์ เจริญเมือง

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “พัฒนาการการปรับตัวทางการเมืองของกลุ่มอำนาจท้องถิ่น ภายหลังการผนวกดินแดนของสยาม (พ.ศ. 2442-2547): กรณีศึกษาตระกูล ณ เชียงใหม่” มีสมมติฐานว่านโยบายการจัดระบบรัฐใหม่ของสยามในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ก่อให้เกิดการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางอย่างสูง และลดบทบาทอำนาจของเจ้านายในตระกูล ณ เชียงใหม่อย่างรุนแรง ส่งผลให้อำนาจของตระกูล ณ เชียงใหม่เสื่อมสลาย และได้เกิดการปรับตัวเพื่อรักษาความเป็นชนชั้นนำของสังคมไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะปัจเจกบุคคล นอกจากนั้นการศึกษายังมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ **ประการที่หนึ่ง** เพื่อศึกษากระบวนการเสื่อมอำนาจ และปฏิกริยาของตระกูล ณ เชียงใหม่ต่อนโยบายการผนวกดินแดนของสยาม **ประการที่สอง** เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการการปรับตัว ตลอดจนผลจากการปรับตัวของบุคคลตระกูล ณ เชียงใหม่ เพื่อรักษาความเป็นชนชั้นนำในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งแหล่งข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากเอกสารและข้อมูลในภาคสนาม โดยอาศัยวิธีการสังเกตการณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และวิธีการสัมภาษณ์ระดับลึกแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลในตระกูล ณ เชียงใหม่ ซึ่งจะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะจง และกลุ่มบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้หรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลในตระกูล ณ เชียงใหม่ ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้งหมดมาวิเคราะห์สังเคราะห์ โดยพรรณนาความตามวัตถุประสงค์การศึกษาและสมมติฐาน ภายใต้กรอบทฤษฎีและแนวความคิดเรื่องชนชั้นนำ และแนวความคิดเกี่ยวกับการปรับตัว

ผลการศึกษาพบว่า เป็นไปในลักษณะสอดคล้องกับสมมติฐาน และสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ **ประการที่หนึ่ง** นับตั้งแต่พระเจ้ากาวิละและพระอนุชาทั้ง 6 พระองค์ได้เข้าสวามิภักดิ์กับสยาม และสามารถยึดเมืองเชียงใหม่จากพม่าได้สำเร็จ เชียงใหม่ก็มีฐานะเป็นเมืองประเทศราชของสยาม การดำเนินนโยบายของสยามต่อเมืองเชียงใหม่ นั้นมีลักษณะที่เป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากการให้อิสระในการปกครองตนเองแก่เจ้าหลวงและบรรดาเจ้านายบุตรหลานภายใต้เงื่อนไขที่ไม่เข้มงวด โดยอาศัยนโยบายผูกใจเจ้านายฝ่ายเหนือ ต่อมาจึงเริ่มเข้าแทรกแซงอำนาจท้องถิ่น และดำเนินการปฏิรูปด้านต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนที่จะดำเนินการผนวกดินแดนเชียงใหม่ให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสยามอย่างเต็มรูปแบบ นโยบายผนวกดินแดนของสยามได้ส่งผลให้อัตลักษณ์ท้องถิ่นถูกทำลาย และเกิดการก่อรูปสำนึกใหม่ขึ้นทดแทน นั่นคือ สำนึกความเป็นไทยร่วมกัน เพื่อความเป็นเอกภาพแห่งชาติ จนกระทั่งใน พ.ศ. 2475 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยคณะราษฎร เชียงใหม่จึงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งของราชอาณาจักรไทย ทำให้เจ้าหลวงและเจ้านายเชียงใหม่มีฐานะเป็นเพียงสามัญชนธรรมดา ภายใต้สกุล ณ เชียงใหม่สืบมาจนถึงปัจจุบัน

ประการที่สอง ตลอดการดำเนินนโยบายผนวกดินแดนอย่างเบ็ดเสร็จ กลุ่มเจ้าหลวงและเจ้านายบุตรหลานซึ่งเป็นกลุ่มอำนาจเดิมต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน อันนำมาสู่ความอ่อนแอทั้งในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ปฏิบัติการแสดงออกอันเป็นกระบวนการตอบโต้อำนาจรัฐจึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เจ้านายตระกูล ณ เชียงใหม่ก้าวเข้าสู่กระบวนการปรับตัวใน 2 ลักษณะควบคู่กัน เพื่อเป็นเครื่องรับประกันความสำเร็จในการรักษาสถานภาพ กล่าวคือ การต่อสู้ เรียกร้อง ทำทนายอำนาจรัฐบาล และการดิ้นรนแสวงหาอำนาจอื่นมาทดแทนอำนาจเดิมที่สูญหายไป จากการศึกษาการปรับตัวในลักษณะแรกพบว่ากลุ่มเจ้านายส่วนใหญ่มีวิธีต่อสู้เรียกร้องหลายรูปแบบ แต่เป็นไปในลักษณะที่ประนีประนอม ไม่เข้มข้น และไม่หวังผลในทางปฏิบัติมากนัก ทำให้การต่อสู้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามกลุ่มเจ้านายได้มีการปรับตัว โดยดิ้นรนแสวงหาอำนาจอื่นทดแทนอำนาจเดิมที่สูญหายไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนตนเอง เพื่อแสวงหาช่องทางในการรักษาพื้นที่ทางสังคมให้ใกล้เคียงกับอดีตให้มากที่สุด จากการศึกษากระบวนการปรับตัวทางการเมืองของกลุ่มตระกูล ณ เชียงใหม่ พบว่าเมื่อสังคมอยู่ภายใต้การปกครองระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ความสำเร็จในการปรับตัวของตระกูล ณ เชียงใหม่เพื่อรักษาความเป็นชนชั้นนำให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชาติกำเนิด ความเป็นเจ้านายสืบเชื้อสายตรง และการมีบิดามารดาเป็นเจ้าด้วยกันทั้งคู่ แต่สำหรับสังคมประชาธิปไตย ชนชั้นนำมีความหลากหลาย ปัจจัยด้านชาติกำเนิดจึงไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่นำมาสู่ความเป็นชนชั้นนำ เจ้านายต้องปรับตัวโดยแสวงหาอำนาจจากช่องทางอื่นทดแทน อาทิ ทางเศรษฐกิจ การศึกษา อาชีพ โดยเฉพาะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title	Development of Political Adjustment of Local Power Groups After the Thai Kingdom's Annexation Policy (B.E. 2442-2547): A Case Study of the Na Chiang Mai Family
Author	Ms. Benchawan Boontosang
Degree	Master of Arts (Political Science)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Tanet Charoenmuang

ABSTRACT

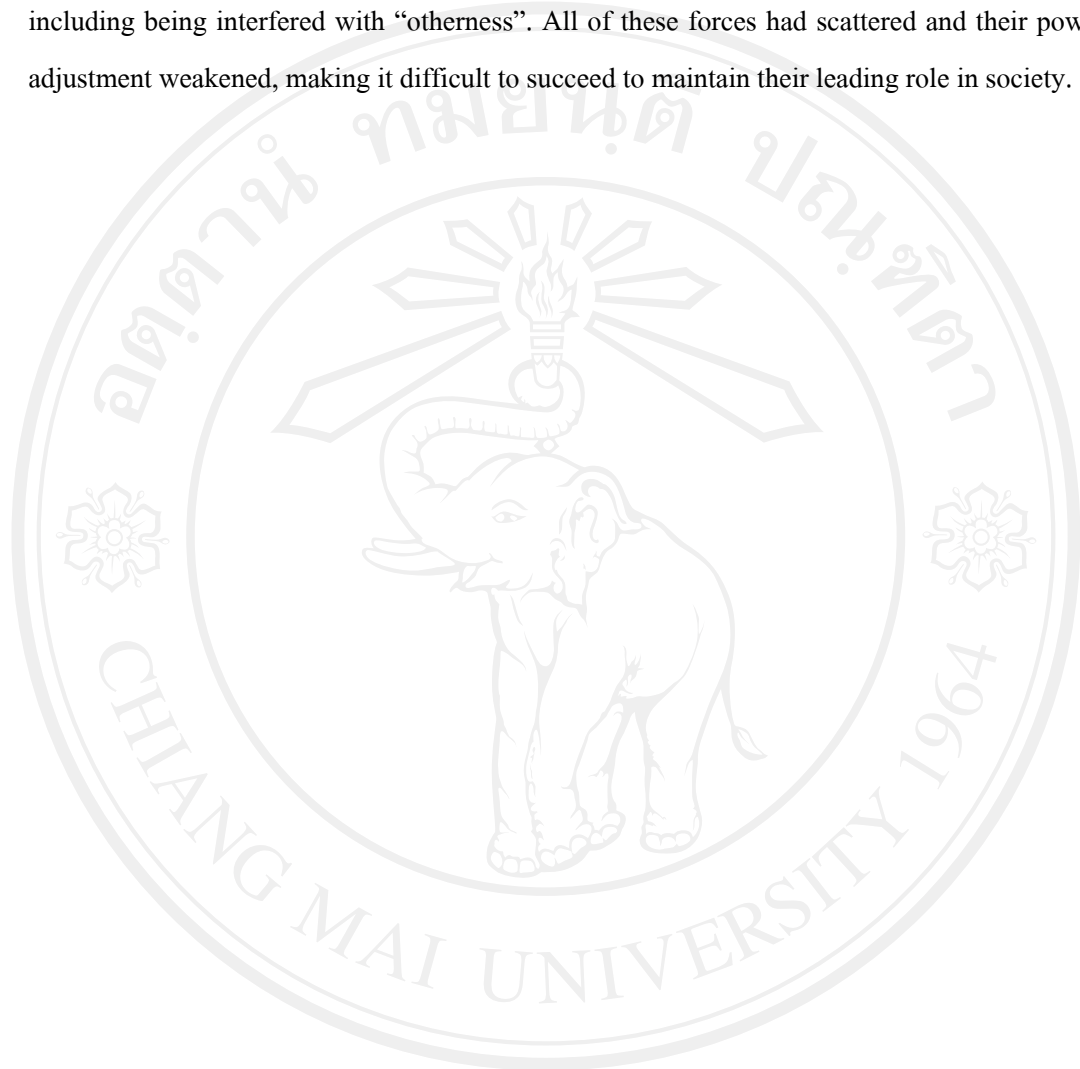
The study of “Development of Political Adjustment of Local Power Groups After the Thai Kingdom's Annexation Policy (B.E. 2442-2547): A Case Study of the Na Chiang Mai Family” is based on the assumption that the new state construction of Siam under the reign of King Chulalongkorn (King Rama V) had created the high centralization of political power and severely undermined the power base of the family “Na Chiang Mai” family, causing the decline position. As a consequence, it led this family to adjust its role to preserve its leading in society. Instead of fighting in a collective fashion, the family individualized the struggle. In this study, two purposes are set. Firstly, it is to explore the downfall of the family as well as how the family reacted after its annexation into the Kingdom of Siam. And secondly, the study is intended to make an analysis of the development of adjustment and the results of the action in order to remain dominant. The author gathered relevant information from secondary sources, such as from books and field-trip data by unstructured survey observation, including in-dept interviews. The interviews were conducted on two target groups--- the “Na Chiang Mai” family members by purposive sampling, and other people who know or have a relationship with the family. The outcome of the study is a product of the analysis and synthesis of data mentioned above, with narration in accordance with the objectives and assumption under the scope of the Elite Theory and the ideas of political adjustment.

Firstly, The Kingdom of Chiang Mai was under the Siamese administration since King Kawila and other six brothers submitted their sovereignty to the Kingdom of Siam, following a successful fight to reclaim Chiang Mai from Burmese occupation, with the help of Siam. Siam exercised the administrative power over Chiang Mai in steps. It allowed Chiang Mai conditional self-governance under the “Chao Luang” (former kings of Chiang Mai) and their heirs, a form of policy to build good relationship with its Northern subordinate elites. Siam moved further into Chiang Mai’s local, political intervention, preparing Chiang Mai to be annexed into a part of its territory. In the process, replaced by new consciousness, known as the Thai Unity, Chiang Mai’s local identity was destroyed. Until the year 2475 B.E, there was a democratic revolution led by the “Khana Rasadorn” (literally the Group of Ordinary Citizens), Chiang Mai then became a province of the Kingdom of Thailand (or former Siam) and Chiang Mai’s local elites became ordinary citizens under the “Na Chiang Mai” family.

Secondly, through the period of complete annexation into Siam, the groups of the “Chao Luang (former kings of Chiang Mai) and their heirs faced changes in all directions, causing declination in political, economic and social power. They made widespread reactions and counter-power strategies against Siamese administration. To guarantee their success in maintaining the leading role, during this period, the “Na Chiang Mai” elites had to adjust themselves in two ways at a time--- reacting to the central administration of Siam and struggling in search of replacing their lost power. The study found out that the majority of the “Na Chiang Mai” elites began using many different countering tactics in compromising, mild, without anticipation of action. The effort ended with no significant success. However, the groups of the elite family struggled to find another form of power to replace their lost power to maintain the leading status that they once occupied.

According to the study, the process of political adaptation of the “Na Chiang Mai” family, under absolute monarchy, the success of adjustment of the “Na Chiang Mai” family to remain in the leading role depended on having elite family background, being born in local royalty, and descending from elite parents. But in a democratic society, being elite is diversified. Family background is not the only factor to the leading role. The elite are required to make adjustment for power in many different ways; such as, in economic, educational, professional, and especially social domains. But in case of political adjustment, it is important to notice that the

groups of the “Na Chiang Mai” members had a limited degree of adjustment because the adjustment was done individually, without network building or real leadership of the action, including being interfered with “otherness”. All of these forces had scattered and their power of adjustment weakened, making it difficult to succeed to maintain their leading role in society.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved